

Taler. Dernæst har vi de store Arealer, der henligger under Len og Stamhuse og Fideikommissgodser, og med Hensyn til hvilke vi stadig lige siden Givelsen af Grundloven af 5. Juni 1849 har haabet, at de ved Lov skulde blive frigivet til Salg, hvilket imidlertid 69 Aar efter endnu ikke er blevet til Virkelighed. Der er her en Ting, jeg finder Anledning til at fremhæve, nemlig at det, før et saadant Brug overdrages til nogen, absolut nøje maa overvejes, om vedkommende er i Besiddelse af saadanne Kvalifikationer, som maa kræves for at komme i Besiddelse af saadanne. Hjem, saaledes at der er Udsigt til, at vedkommende kan drive et saadant Brug, uden at det hele bliver en Fiasko, først og fremmest for ham selv. Der er sikkert mange i Byerne, der, netop fordi de intet praktisk Kendskab har til at drive Landbrug, tror, at hvis de blot kan komme i Besiddelse af et Stykke Jord, sidder de paa den grønne Gren, og at de saa vil komme til at henleve Resten af deres Liv i en Slags paradisisk Tilstand. Dertil maa jeg sige, at der hører nu mere til at drive Landbrug rationelt end Troen paa at kunne det. Skønt en god Tro er meget værd — et gammelt Ord siger jo, at Troen kan flytte Bjerge —, er den i dette Tilfælde langtfra tilstrækkelig. Vi maa her huske paa, hvad et Brug, skal vi sige paa ca. 15 Tdr. Land middelgod Jord — det er sikkert ikke for stort — med Nybygninger, Besætninger og Avlsredskaber vil komme til at koste. Jeg antager, at vi, i alt Fald med de Højkonjunkturer, vi har i Øjeblikket, ikke kan regne med en mindre Sum end 25 000 — 30 000 Kr., og til at drive et saadant Brug og klare sig og kunne betale enhver sit, og med denne Sum, der skal forrentes, maaske ogsaa amortiseres, hører der nu alligevel mere end den gode Tro, der hører foruden Held tillige en ualmindelig Dygtighed til. Derfor mener jeg, at vedkommendes Kvalifikationer nøje skal prøves, inden et saadant Brug skal overdrages til ham. Den enkelte eller de, der paa Grund af Ukendskab med at dyrke Jord, muligvis gaar til Grunde, økonomisk set, har ingen Fornøjelse deraf, og Staten eller Samfundet har det sandelig heller ikke. Derfor mener jeg, at vi maa være yderst varsomme. Lad os endelig ikke faa mere slaaet i Stykker end højst nødvendigt; noget vil der vel altid alligevel gaa.

Hvis det private Initiativ — og dermed mener jeg Udstykningsforeningernes velsignelsesrige og samfundsnyttige Ar-

bejde, som vi kender det oppe fra Nordjylland — skal fortsættes, hilser jeg med Glæde den Tanke, der slaar til Lyd for, at disse Udstykningsforeninger yderligere bør støttes af Staten i deres Bestræbelser for Oprettelse af saadanne Brug.

Jeg skal ikke nærmere komme ind paa Ekspropriationsbestemmelserne og Spørgsmaalet om de periodiske Omvurderinger, da jeg er fuldstændig enig i de Udtalelser, mit Partis Ordfører fremsatte. Naar der ikke ad anden Vej er Mulighed for at fremskaffe Jord, har vi en udmærket Rettesnor i Grundlovens § 80, som giver Anvisning paa Ekspropriation, hvor Almenvellet kræver det.

Til Slutning vil jeg gerne sige, at det er mit Haab, at vi i Rigsdagen maa kunne blive enige om at gennemføre denne store Reform, uden at de politiske Skillelinier kommer til at staa alt for hindrende i Vejen. Jeg vil haabe, at vi, uanset hvad Parti vi tilhører, vil betragte det som en Æressag at kunne være med i Arbejdet paa at løse dette Tidens store, maaske største Spørgsmaal og løse det paa en Maade, som ikke alene betrygger dem, der ønsker at komme i Besiddelse af Jord, men som ogsaa kan være Udtryk for det Kulturstandpunkt, vi herhjemme har haft Ord for at indtage.

Jørgensen-Værebros: Den Opgave, der foreligger gennem de Lovforslag, der er til Behandling, synes man fra alle Sider at være enig om bør løses, idet Kravet om Jord er ret stærkt. Det gælder da om at skaffe Jord til Veje paa en saadan Maade, at de Brug, der oprettes, kan byde et godt Livserhverv for de paa-gældende, og det gælder om, at Opgaven kan blive løst paa en for alle Parter saa heldig og betryggende Maade, som det er muligt.

I Lovforslaget henvises der til Jord fra Len og Stamhuse og fra Præstegaarde. Jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Statens Gaarde ved Hillerød. Disse Ejendomme forekommer mig at egne sig godt til Udstykning, Jorden er af god Beskaffenhed, dens Beliggenhed er ligeledes god, idet den ligger umiddelbart ved offentlig Vej, nemlig Landevejen mellem Roskilde og Hillerød, der er et ganske kort Stykke til Handelsplads, altsaa Hillerød By, og der er, som bekendt, ikke ret langt til Jernbanestationen. Der synes saaledes at være gode Afsætningsforhold for Produkter og at være de allerbedste Betingelser for Oprettelse af mindre Land-